

**[„ZIARELE AUSTRIACE
CONSTATĂ...”] – de Mihai
Eminescu [24 decembrie 1881]**

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

Ziarele austriace constată cu satisfacțiune că presa conservatoare din Anglia favorizează interesele și necesitățile monarhiei vecine în cestiunea dunăreană. Foile din Londra merg chiar mai departe decât cele austriace și nu se sfiesc de-a afirma că Austro-Ungaria ar fi având un drept de preponderanță în șesul Dunării de Jos. Fiindcă în curând Comisia Europeană din Galați se va întruni în sesiune extraordinară, pentru a discuta din nou măsurile reglementare pentru distanța dintre Porțile de Fier și Galați, e poate de oarecare interes de a comunica și noi opiniile austrofile ale presei conservatoare engleze, mai cu seamă acelea cari constituie beatitudinea foilor vecine. „Standard” zice de pildă că atunci când un fluviu trece prin trei – patru state, din cari unele relativ neînsemnate, iar unul mare și având o poziție dominantă, e firesc lucru ca statul cel mare să nu îngăduie niciodată de-a fi înlăturat prin preponderanța numerică a celor mici. Dacă unele state balcanice ar îndrăzni să cerce a contesta preponderanța Austro-Ungariei, la care ea are un drept prin puterea, populația și averea ei, instinctul simplu de conservare ar trebui să împingă pe oamenii de stat ai Austriei la o atitudine foarte energică. „Morning Post” găsește asemenea că e foarte clar ca Austro-Ungaria să aibă oarecare preponderanță pe Dunăre, fără a ține în seamă câți principii de pe acolo voiesc să avanseze la rangul de regi. Acest ziar dă a înțelege că guvernul englez o fi poate acela care să fi îmboldit România la rezistență și relevează cu intenție cum politiciii engleji au obiceiul de a uita că drepturile ce le reclamă pentru țara lor proprie nu le pot refuza altora. Precum Anglia cată să se mănție pe canalul de Suez tot astfel Dunărea nu-nsemnează pentru Austria mai puțin decât canalul de Suez pentru Marea Britanie. În fine „Morning Post” citează un cuvânt al lui Napoleon I, dintr-o scrisoare către Metternich: „Aveți drepturi geografice asupra Dunării”.

E în adevăr curios de-a vedea citându-se, ca autoritate în materie de drept internațional, Napoleon I. Împăratul pricepea în adevăr să-și creeze drepturi geografice, ba chiar mai puțin

decât geografice asupra multor țări din lume, dar am întreba pe toate statele europene dacă este vreunul căruia i-ar mai conveni azi invocarea unor asemenea drepturi în chipul cum o făcea marele împărat.

Cată să observăm pentru cititorul nostru că opiniile gazetelor engleze trebuiesc judecate totdeauna din punctul de vedere al opiniilor de partid din acea țară, prin urmare ele nu sunt nepărtinitoare decât cu restricțiunea de-a încăpea sau nu în cadrul vederilor locale de partid. Antagonismul actual în politica esteroară engleză dintre liberali și conservatori se întemeiază în esență pe următoarea fundamentală deosebire de vederi: liberalii văd în caracterul industriei și în tendențele de dominațiune maritimă a Germaniei un adversar viitor al chiar puterii maritime și de producțiune a Angliei. Prin urmare orice ar încuraja precumpănirea Germaniei și aliaților ei în materie de producțiune și de politică comercială cată a fi combătut.

Progresele Rusiei în Asia nu-i preocupă în așa mod. Ceea ce Rusia poate atinge este sfera de acțiune a Angliei, o sferă care se poate muta, se poate restrânge ; puterea maritimă și de producțiune a poporului englez nu va fi atinsă nici chiar prin cuceriri rusești.

Vederea conservatoare este opusă celei liberale. Conservatorii nu văd în dezvoltarea cât de largă maritimă și industrială a Germaniei un pericol de suprematizare din partea acestei puteri ce-și apără sfera de acțiune în contra Rusiei. Deci tot ce va fi îndreptat în contra Rusiei e favorabil intereselor engleze, după a lor părere.

În cestiunea Dunării lucrul stă cam tot astfel. Rusia nu are interese pozitive în șesul Dunării de Jos, dar are un interes negativ considerabil: acela ca nu un altul să aibă preponderanța și acel altul este tocmai adversarul economic și maritim imaginat de liberalismul englez.

E evident că în lupta de conservare națională întreprinsă în cestiunea Dunării cată să ținem seamă de aceste opinii, cari, după constelațiunea întâmplătoare a evenimentelor, ne pot fi favorabile sau nefavorabile. Deocamdată constatăm că, în cestiunea Dunării, interesul mai mult negativ al partidului actualmente la guvern în Anglia favorizează atitudinea defensivă a României.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro